

RAMAZAN AYI/ORUÇ İBADETİ İLE İLGİLİ HİZMETLER

Bilgilendirme

- Oruç
- Sahur
- İmsak
- İftar
- Keffaret
- Fidyeye
- Sadaka-i Fıtır
- Bayram
- Bayram Namazı

Mevzuat

- Başkanlığımız 2007 Genelgesinin ilgili maddeleri
- Camilerin yönetimi yetkisi
- Camilerin yönetimi ile ilgili işler
- Camilerin ibadete açılış ve kapanış saatlerinin belirlenmesi
- Ezân ve salâ ile ilgili hizmetler
- Cami ve mescitlerde itikaf
- Kadınların cami hizmetlerinden yararlanmaları

Diyanet İşleri Başkanlığı Görev Çalışma Yönergesinin İlgili Maddeleri

- İmam-Hatiplerin görevleri
- Müezzin-Kayyımların görevleri

2008 Yılı Ramazan Ayı Öncesinde Yurt İçi ve Yurt Dışı Teşkilatına Gönderilen Başkanlık Talimatı

2008 Yılı Sadaka-i Fıtır Miktarı

Hatimle Teravih Namazı Kılınan Camiler

İftar Yemeği Verilen Camiler

Ramazan Ayı İrşat Programı

İftar Duası

BİLGİLENDİRME

Oruç

İmsak vaktinden iftar vaktine kadar yemek, içmek ve cinsî münasebetten uzak durmak demektir. İmsak vakti, başka bir deyişle oruç yasaklarının başlama vakti, fecr-i sâdık, yani tan yerinin ağarmasıdır. Bununla yatsı namazının vakti çıkmış, sabah namazının vakti girmiş olur. Bu vakit aynı zamanda sahurun sona erip, orucun başladığı vakittir. İftar vakti ise, oruç yasaklarının sona erdiği, güneşin batma vaktidir. Bu vakitle birlikte akşam namazının vakti girmiş olur.

Akıllı, buluş çağına erişmiş Müslüman'ın Ramazan orucunu tutması farzdır. Ancak oruç tutamayacak kadar hasta olanlar ile yolculukta bulunanlar oruç tutmayabilirler. Hastalar iyileştiklerinden, yolcular da memleketlerine döndükten sonra tutmadıkları oruçları kaza ederler. Hasta olan kişinin iyileşme ihtimali yoksa, tutmadığı her gün için bir fidye verir; yani bir fakiri bir gün doyurur. Hayız ve nifas halindeki kadınlar, bu günlerinde oruç tutmayıp daha sonra gününe gün kaza ederler.

Ramazan orucunu kasten ve isteyerek bozan kişi, bozduğu orucu kaza eder ve keffaret öder. Orucun keffareti, iki ay üst üste oruç tutmak, buna gücü yetmezse 60 fakiri doyurmaktır. Adak oruçların tutulması ile bozulan nafîle oruçların kaza edilmesi vaciptir. Bunların dışında kalan ve mekruh olmayan oruçlar ise nafîle oruçlardır.

Ramazan Bayramının birinci günü ile Kurban Bayramının dört gününde oruç tutmak tahrimen mekruhtur. Muharrem ayının sadece onuncu gününde, yalnız cuma veya cumartesi günlerinde oruç tutmak, yılın tamamını oruçlu geçirmek ve akşam iftar etmeksizin birleştirerek oruç tutmak ise tenzihen mekruhtur. (İ.P.)

Sahur

Oruç tutacak kişilerin imsak vaktinden önce gece yedikleri yemeğe sahur denir. Sahur oruca dayanma gücü verdiği için, sahura kalkmak müstehaptır. Hz. Peygamber, "Sahur yiyiniz; çünkü sahurda bereket vardır." buyurmuştur (Buhârî, Savm, 20; Müslim, Sıyam, 9). İftarda acele etmek, sahur geciktirmek sünnettir. Ayrıca sahur vakti, duaların makbul olduğu vakitlerden biridir. (İ.P.)

İmsak

Sözlükte "kendini tutmak, engellemek, el çekme, geri durma" anlamlarına gelen imsâk, dinî bir kavram olarak, imsak vaktinden, iftar vaktine kadar yemeden, içmeden, cinsî münasebetten ve diğer orucu bozan şeylerden uzak durmak, el çekmek demektir. İmsakin zıttı iftardır.

İslâm'ın temel esaslarından biri olan orucun, tek rüknü imsâktır. Kur'ân-ı Kerim'de, "Artık (Ramazan gecelerinde) onlara yaklaşın ve Allah'ın sizin için takdir ettiklerini isteyin. Sabahın beyaz ipliği (aydınlığı), siyah ipliğinden (karanlığından) ayırt edilinceye kadar yiyin, için, sonra akşama kadar orucu tamamlayın." buyurulmaktadır (Bakara, 2/187). İmsak vakti, başka bir deyişle oruç yasaklarının başlama vakti, fecr-i sâdık, yani tan yerinin ağarmasıdır. Bununla yatsı namazının vakti çıkmış, sabah namazının vakti girmiş olur. Bu vakit aynı zamanda sahurun sona erip, orucun başladığı vakittir. İftar vakti ise, oruç yasaklarının sona erdiği,

güneşin batma vaktidir. Bu vakitle birlikte akşam namazının vakti girmiş olur. Gündüz ve gecenin tam olarak teşekkül etmediği yerlerde, imsak ve iftar vakitleri, buralara en yakın normal bölgelere göre belirlenir. (İ.P.)

İftar

Dinî bir kavram olarak iftar, orucu açmak, oruçluya orucunu açtırmak, başlanmış orucu bozmak veya hiç oruç tutmamak anlamlarına gelmektedir. Genel olarak iftar oruca aykırı davranışta bulunma manasına gelmekle birlikte, yaygın olarak, oruçlu kimsenin vakti gelince usulüne uygun biçimde orucunu açması için kullanılmaktadır.

İslâm'ın beş esasından birisi olan oruç; imsak vaktinden iftar vaktine kadar yemek, içmek ve karı-koca ilişkilerinden uzak durmaktır. İftar vakti ise, "Sonra akşama kadar orucu tamamlayın." âyetinde de (Bakara, 2/187) belirtildiği gibi akşamdır. Herhangi meşru bir mazeret bulunmaksızın, iftar vaktinden önce orucun bozulması helâl değildir; bozan kişi günah işlemiş olur. Ancak hastalık, düşünlük, ihtiyarlık, zorlama, yolculuk gibi durumlarda orucun bozulmasına izin verilmiştir.

Hz. Peygamber, iftar vakti girdikten sonra, oruçlunun iftarda acele etmesini ve oruçlarını hurma veya tatlı bir şeyle, ya da su ile açmalarını tavsiye etmiştir (Buhârî, Savm, 45; Müslim, Sıyam, 48; Ebû Dâvûd, Savm, 21). Oruç açılırken dua etmek sünnettir. Hz. Peygamber, iftar esnasında yapılan duaların kabul edileceğini müjdelemiş ve kendisi de, "Allâh'ım! Senin rızân için oruç tuttuk, Senin verdiğin rızıkla orucumuzu açtık, bizden kabul buyur; çünkü Sen her şeyi işiten ve bilensin" şeklinde dua etmişlerdir (İbn Mâce, Sıyâm, 48; Dârekutnî, II/185).

İftar konusunda Hz. Peygamber'in sünnetinden hareketle, İslâm toplumlarının kültürel birikim ve farklılıklarından kaynaklanan çeşitli âdet ve gelenekler oluşmuştur. Rasûlullah'ın "oruçluya iftar ettiren kimse, onun alacağı kadar sevap kazanır; oruçlunun sevabında da bir eksilme olmaz" hadisinden (İbn Mâce, Sıyâm, 45) hareketle, halkımız arasında iftar konusunda çok güzel gelenekler gelişmiştir. (İ.P.)

Keffâret

Örtmek anlamına gelen "kefir" kelimesinden türetilen keffâret, sözlükte kusur veya günahı örten, izâle eden şey anlamına gelmektedir. Aynı kökten türeyen keffere fiili, Kur'ân-ı Kerim'de günahları örtmek anlamında kullanılmıştır (Âl-i İmran, 3/193; Mâide, 5/45, 65; Muhammed, 47/2). Allah Teâlâ, kullarının işledikleri hata ve günahları çeşitli vesilelerle affetmektedir. İstifâr ve keffâret, bunlardandır. Bu çerçeveden olarak Kur'ân'da, iyiliklerin kötülükleri sildiği haber verilmektedir (Hud, 11/114). Hz. Peygamber de, kılınan namazın, büyük günahlardan kaçınmak şartıyla bir önceki namazla arasında işlenen günahlara keffâret olacağını, Cuma namazının iki Cuma arasında işlenen günahlara keffâret olacağını bildirmiştir (Müslim, Taharet, 5).

Bir fıkıh terimi olarak keffâret, sözlük anlamına yakın olarak, oruç ve yeminin bozulmasında, ziharda, hac cinâyetlerinde ve hata ile öldürmelerde, günahı affettirmek için meşru kılınan ibadet mahiyetindeki davranışlardır. Kur'ân-ı Kerim'de, keffâret kelimesi ıstılah manasında iki yerde geçmektedir (Mâide, 5/89, 95):

a) Ramazan ayında, farz olan orucu tutarken, meşru bir mazereti olmaksızın bilerek ve isteyerek orucu bozan kişi, keffâret olarak köle azat eder, bunun mümkün olmaması halinde

iki ay üst üste oruç tutar, buna da gücü yetmez ise altmış fakiri sabah ve akşam doyurur veya yemek parasını verir. Yemek parasını 60 günde bir fakire verebileceği gibi, bir günde 60 fakire de verebilir. Bir günde hepsini bir fakire vermesi caiz değildir. Keffâret olan oruca kamerî ayın ilk gününde başlamış ise iki ay, daha sonra başlamış ise 60 gün ara vermeden oruç tutar. Kadınların ay halleri dışında ara verilmesi halinde yeniden başlar. Kadınlar ise, ay hallerinde oruca ara verirler ve biter bitmez, ara vermeden kaldığı yerden devam ederler.

b) Zıhar, bir erkeğin eşini veya bir uzvunu, kendisine ebediyen haram olan bir kadına veya uzvuna benzetmesidir. Böyle zıharda bulunan kişi, eşiyile münasebette bulunmadan oruçta olduğu gibi keffâret ödemesi gerekir. (bk. Zıhar)

c) Hac veya ihram cinâyetlerinden birini işleyenler, cinâyetin şiddetine göre keffâretle yükümlü olurlar. (bk. Cinâyet, Bedene, Dem)

d) Bilerek yapılan yeminlerin bozulmasında, keffâret olarak on fakir sabah akşam doyurulur veya giydirilir. Buna gücü yetmeyen ise, üç gün peşpeşe oruç tutar. (bk. Yemin)

e) Hata ile adam öldüren kimse de, keffâret olarak Müslüman bir köle azat etmesi gerekir. Bunu bulamayan kimse iki ay ara vermeden oruç tutar (Nisâ, 4/92). (İ.P.)

Fidye

Sözlükte "bir kimseyi bulunduğu sıkıntılı durumdan kurtarmak için ödenen bedel" anlamına gelen fidye, bir fıkıh terimi olarak, esaretten kurtulmak için ödenen bedeli veya bazı ibadetlerin eda edilmemesi ya da edası sırasında birtakım kusurların işlenmesi halinde ödenen dinî-malî yükümlülüğü ifade eder.

Fidye kelimesi Kur'ân-ı Kerim'de, iki âyette terim manasında (Bakara, 2/184, 196) ve bir âyette de sözlük anlamında (Hadîd, 57/15) geçmektedir.

Esaretten kurtulmak için ödenen fidyeye kurtuluş fidyesi denir. Savaş esnasında ele geçirilen esirler, düşmanın Müslüman esirlere yaptığı muameleye, hal ve şartlara göre, fidye karşılığı salıverilebilir. Hz. Peygamber, Bedir'de esir almış olduğu müşrikleri fidye karşılığı serbest bırakmış, parası olmayanları da, on Müslüman'a okuma-yazma öğretmesi mukabilinde serbest bırakılacağını ilan etmiştir.

İbadetlerle ilgili fidye ise, oruç ve hacda söz konusu olmaktadır. İhtiyarlık ve şifa ümidi olmayan bir hastalık sebebiyle oruç tutamayan kimse, daha sonra kaza etmesi mümkün olmadığından her gününe karşılık bir fidye öder. Bu durumdaki bir kimsenin fidye ödemesi vaciptir. Kur'ân-ı Kerim'de, "Oruç tutmaya güç yetiremeyenler, bir fakir doyumu kadar fidye öder." (Bakara, 2/184) buyurulmaktadır. Bu âyetten hareketle fidye miktarının, bir kişiyi bir gün için doyuracak yiyecek olarak anlaşılmıştır.

Hac ve umre için ihrama giren kişilere bazı hususlar yasaklanmıştır. Bu fiillerden birini işleyen kimsenin keffâret ödemesi gerekir. Bu Kur'ân-ı Kerim'de fidye olarak isimlendirilmektedir (Bakara, 2/196).

Hastalık veya başka bir sebeple ihram yasaklarından birini çiğnemek zorunda kalan kimse, fidye olarak üç gün oruç tutma veya altı fakiri doyurma ya da kurban kesme hususunda muhayerdir. Bu yasakları kasten çiğneyen kimse ise, işlediği cinâyetin türü ve şiddetine göre, kurban keser veya sadaka verir. Fidye olarak kesilen kurbanlar Harem bölgesinde

kesilmesi gerekir. Oruç tutma ve fakir doyurma ise, her yerde olabilir. Bütün fakihlere göre, kasten çığnemen bir ihram yasağı için fidye ödemenin yanında ayrıca işlediği günahı dolay tövbe etmesi gerekir. (İ.P.)

Sadaka-İ Fıtır

Halk arasında fitre de denilen sadaka-i fıtır, sadaka kelimesi ile iftar etme, Ramazan Bayramı, yaratılış anlamına gelen fıtır kelimesinin bileşiminden meydana gelmiştir. Sadaka-i fıtır, dinen zengin olarak Ramazan ayının sonuna yetişen Müslümanın belirli kimselere vermesi vacip olan bir sadakadır.

Sadaka-i fıtır, borcundan ve aslı ihtiyaçlarından fazla olarak nisâp miktarı mala sahip olan her Müslümana vaciptir. Bunda, zekatta olduğu gibi, malın nâmî olması ve üzerinden bir yıl geçmesi gibi bir şart söz konusu değildir. Dinen zengin olan çocuk ve delinin malından velî veya vasîsinin vermesi gerekir. Bu sadakanın vacip olma zamanı Ramazan bayramının birinci günü olmakla birlikte, bayramdan önce de verilebilir. Hatta bu daha iyidir. Bununla birlikte, bayram günü veya daha sonra da verilebilir.

Sadaka-i fıtır, Hz. Peygamber devrinde 1 sa' (2917 gr.) buğday, arpa, kuru üzüm ya da hurma olarak verilmekteydi. Bunlar o dönemde, toplumun temel tüketim maddeleri olup, miktarlar arasında da denklik bulunmaktaydı. Diğer taraftan fitrenin hedefi, bir fakirin içinde yaşadığı toplumun hayat standardına göre bir günlük yiyeceğinin karşılanması, böylece bayram sevincine iştirak etmesidir. Bu sebeplerle, günümüzde sadaka-i fıtırın sayılan bu maddelerden ve belirtilen ölçülere göre verilmesi, sadakanın gayesini gerçekleştireceği söylenemez. Bu nedenle, günümüzde sadaka-i fıtırın belirlenmesinde, bir kişinin bir günlük normal gıda ihtiyacını karşılayacak miktarın ölçü alınması gerekir.

Dinen zengin sayılanlara, usul (anne, baba, dedeler ve nineler), furua (oğul, kız ve torunlar) ve bakmakla yükümlü olduğu kimselere sadaka-i fıtır verilmez. Bir kimse, fitresini bir fakire verebileceği gibi, birkaç fakire de dağıtabilir. (İ.P.)

Bayram

Uluslara ait toplu sevinç, mutluluk ve ortak kutlama vesilesi olarak kabul edilen belirli zamanlar için kullanılan bir terimdir.

İslâm dininde Ramazan ve Kurban Bayramı olmak üzere iki bayram bulunmaktadır. Ramazan Bayramı; Ramazan ayının sonunda, Şevval ayının birinci, ikinci ve üçüncü günlerinde kutlanır. Kurban Bayramı ise, Zilhicce ayının on, on bir, on iki ve on üçüncü günleridir. Bu bayramın ilk üç gününde, zengin olan Müslümanların kurban kesmeleri vacip olduğundan Kurban Bayramı denilmiştir.

Bayram günlerinde, inananlar birbirlerini ziyaret ederler, dargınlar barışır, dostluklar pekişir. Bunun yanında, ölümler anılır, fakirler unutulmaz, yardımlar yapılır, çocuklar sevindirilir, hediyeler verilir. (İ.P.)

Bayram Namazı

Bayram namazı, biri Ramazan Bayramı ve diğeri Kurban Bayramında olmak üzere yılda iki defa kılınan iki rekatlık bir namazdır. Hanefî mezhebine göre, Cuma namazı kılmak farz olan kimselerin bu namazı kılması vaciptir. Bayram namazının sıhhatinin şartları, hutbe hariç, Cuma namazının şartları gibidir. Farklı olarak bu namazda hutbe sünnetidir.

Bayram namazı cemaatle kılınan namazlardan olup, tek başına kılınmaz. Bu namazın kılınışında diğerk namazlardan farklı olarak, birinci rekatta iftitah tekbiri ve "sübhanek" duasının okunmasından sonra, Fatiha sûresinin okunmasından önce üç ve ikinci rek'atte rükudan önce üç olmak üzere fazladan altı tekbir alınır. Bunlara zevâid tekbirleri denir. Namaz tamamlandıktan sonra hutbe okunur.

Bayram namazının vakti, kuşluk vaktidir. Bir mazeret sebebiyle birinci günü bayram namazı kılınamamış ise, Ramazan bayramında ikinci; kurban bayramında ise ikinci ve üçüncü günler kılınabilir.

Bayram namazında imama birinci rekatta zait tekbirlerden sonra yetişen kişi, iftitah tekbirini aldıktan sonra peşinden zait tekbirleri de alır. Rükûda iken yetişir ise, ayakta tekbir alıp imama uyar ve rükûa giderek burada tesbihlerin yerine elleri kaldırmaksızın zait tekbirleri alır. İkinci rekatta yetişen kimse ise, imam selam verdikten sonra, ayağa kalkıp önce kıraatleri tamamlar sonra zait tekbirleri alır. (İ.P.)

MEVZUAT

Camilerin yönetimi yetkisi

MADDE 16- (1) Hakikî ve hükmi şahısların mülkiyetinde bulunan bütün cami ve mescitlerin yönetimi ve denetlenmesi görevi, Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesi'nin 90'ncı maddesinde müftülüklerin görevleri arasında sayılmış; imam-hatibin görevlerini tatad eden 107'nci maddesinin (o) bendinde de; "*Görevli bulunduğu caminin yönetiminden sorumlu olmak, gideremediği noksanlıkları müftülüğe bildirmek*" ve camilerin yönetimi ile ilgili 118'inci maddesinde "*Camilerin yönetimi imam-hatiplere aittir. Camide müezzin de bulunması halinde, müezzin cami hizmetlerinin yürütülmesinde imam-hatibin yardımcısıdır. Birden fazla imam- hatibi veya müezzin-kayyımı bulunan camilerde, bu görevlilerden biri memuriyetteki kıdemi, öğrenim durumu ve görevindeki başarısı dikkate alınarak müftülükçe "Baş İmam-Hatip" veya "Baş Müezzin-Kayyım" olarak görevlendirilir. Baş imam-hatip bulunan camilerde din hizmetlerinin yönetimi ile düzenli bir şekilde yürütülmesinden birinci derecede baş imam-hatip, baş imam-hatibin bulunmadığı hallerde diğerk imam-hatip sorumludur. Bu gibi camilerde cuma ve bayram hutbelerinin kim tarafından okunacağı müftülükçe tespit edilir. Müezzinlik hizmetlerinin yürütülmesinden de baş müezzin-kayyım sorumludur.*" şeklinde ifade edilmiştir. Buna göre, bütün camiler Başkanlığın izniyle ibadete açılacak ve Başkanlıkça yönetilecektir.

(2) Bu düzenleme çerçevesinde, Başkanlık adına bütün cami ve mescitlerin yönetimi ve denetlenmesi görevi müftülüklerdedir.

(3) Camilerin yönetiminden imam-hatipler, bulunmadıkları zamanlarda müezzin-kayyımlar sorumlu olacaklardır.

(4) Kadrolu görevli bulunmadığı zaman, ilgili yönetmeliğe göre meslekî ehliyetleri belirlenen ve görevlendirilenler, camilerin yönetiminden sorumlu olacaklardır.

Camilerin yönetimi ile ilgili işler

MADDE 17- (1) Cami görevlileri, namaz öncesi veya sonrası Kur'ân okuyacaklar, okudukları âyetlerin Türkçe meâlini verecekler ve ilmihal bilgileriyle cemaati aydınlatacaklardır.

(2) Vakit namazlarında camiye gezmek ve toplu halde kılınan namazı izlemek isteyen yerli ve yabancı turist gruplarının cami içinde girebilecekleri yerler müftülükçe tespit edilecek ve ayrılan kısımlar (sağ ve sol cemahtaki mahfil altları veya arka maksureler gibi) bir sütne ile belirtilecektir. Turistlerin; ziyaretlerinde, cami adabına uygun kıyafetle camiye girmeleri sağlanacaktır.

(3) Camilerde film çekmek, hat ve tezhip gibi sanat eserleri ile tarihî tabloları görüntülemek, araştırma ve incelemede bulunmak isteyenlere ilgili mülkî âmirden alınan izin üzerine müsaade edilebilecektir.

(4) Camilerde araştırma yapılması, film ve fotoğraf çekilmesi konusunda, 06 Kasım 1999 tarihli ve 23868 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “**Diyanet İşleri Başkanlığınca İdare Olunan Cami ve Mescitlerdeki Teberrukat Eşyası Hakkında Yönetmelik**”in değişik 12’nci maddesindeki hükümlere göre işlem yapılacaktır.

(5) Minarelerden fotoğraf çekmek isteyen yerli ve yabancılar, ancak cami görevlilerinin sorumluluk ve nezaretinde şerefeye çıkarak resim çekebileceklerdir.

(6) Daha önce tarihî ve turistik camilere asılan “**Turistlerin Cami İçinde Uyacakları Esaslar**” Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca olarak devamlı bir talimat halinde bulundurulmaya devam edecektir.

(7) Yeni inşa edilecek camilerin kible istikametleri, camilerin temel atma safhasında müftülüklerce belirlenecektir. Daha önce kiblesi tespit edilmiş bulunan bazı camilerin, cevaz sınırları içerisinde bulunan kible inhirafı sebebiyle halk arasında ihtilafa meydan verilmeyecek, gerektiğinde bu konuda Başkanlıktan görüş istenecektir.

(8) Camilerin bahçelerini ve bahçe duvarlarını kirleten ve kötü görünüm arz eden hususların giderilmesi, cemaati rahatsız eden her türlü seyyar satıcının, (özellikle Başkanlık yayınları dışındaki kitapların satışında direnen seyyar satıcıların) dilencilerin ve ayakkabı boyacılarının cami önlerinden uzaklaştırılması ve gerekli tedbirin alınması için müftülükler belediyeden yardım isteyeceklerdir.

(9) Gereksiz aydınlatma ve ısıtmadan kaçınılacak ve tasarrufa azamî ölçüde riayet edilecektir.

(10) Yapılan denetlemeler sırasında bazı camilerde imam-hatipler ile müezzin-kayyımlar arasında nöbet uygulandığı, bazılarında da hafta tatili yapıldığı görülmüştür. Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesi'nin 121'inci maddesi gereğince; “*Birden fazla imam-hatibi veya müezzin-kayyımlı bulunan camilerde bütün görevlilerin görev başında bulunmaları esastır. Ancak caminin ve yürütülen hizmetlerin özelliğine göre müftülükçe nöbet sistemi uygulanabilir. Bu takdirde nöbet cetveli, müftülüğün takdirine göre vakit veya gün esasına göre hazırlanır. Cuma ve bayram namazları ile mübarek gün ve gecelerde ve ramazan ayında nöbet usulü uygulanmaz. Bu vakitlerde ve günlerde bütün görevliler, görevde bulunmak zorundadırlar.*”

(11) Cami görevlilerinin cuma günleri ile dinî bayram günlerinin birinci günü hariç olmak üzere, haftalık izinlerini kullanmaları konusunda gerekli kolaylık sağlanacaktır. Bu konuda Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesi'nin "**Vaiz, Murakıp ve Cami Görevlilerinin Hafta Tatili ve Diğer Resmi Tatil Günlerindeki İzinleri**"ni düzenleyen 141'inci maddesinde belirtilen esaslara uyulacaktır.

(12) Görevlilerimiz, halkımızın güvenini sarsacak davranışlardan kesinlikle sakınacaklar, teşhiz, tekfîn, mevlit, hatim gibi hizmetleri sadece vazife mesuliyeti ve Allah rızası için yerine getirme anlayışı içinde olacaklardır. Ayrıca bu konuda Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesi'nin 120'nci maddesinde tadat edilen "**Cami Görevlilerinin Riayet Edeceği Hususlar**" dikkate alınacaktır.

(13) Gelişigüzel saf tutulmasını ve ayak basılan yerlere secde edilmemesini sağlamak için renkli şeritler çekilecek, böylece ayak basılan yerin, secde mahallinden ayrılması sağlanacaktır.

(14) Cami görevlileri, cami temizliği ile birlikte kılık-kıyafet, cübbe ve sarık temizliğine azamî derecede dikkat edeceklerdir. Sarıklar şeffaf naylon vb. malzemelerle kaplanmayacaktır.

(15) Camilerde mübarek gün ve geceler vesile kılınarak muhtelif zikir aletleri eşliğinde zikir yapılmasına izin verilmeyecektir.

(16) Vakit namazları kılındıktan sonra, yolculuk ve herhangi bir sebeple namaz kılmak için yer arayanlar ve cemaate yetişemeyenler için camilerin dış bölümündeki son cemaat mahalleri namaz kılmaya müsait hale getirilecektir. Bu konuda kadınlar için de özel bölümler hazırlanacaktır.

(17) Yol güzergahlarındaki dinlenme tesislerinde, terminallerde ve hava limanlarında bulunan mescitlerin tespiti yapılarak, bunların (sarık, cübbe, takvim, temizlik vs.) ihtiyaçları o yörenin bağlı bulunduğu müftülükçe karşılanacak ve bu mescitlerin tertip, düzen ve temizliklerinin sağlanması konusunda müftülüklerce gerekli tedbirler alınacaktır.

(18) Bazı camilerin içerisinde bulunan ayakkabılıklar ayak kokusuna sebebiyet verdiği için, camilerin giriş kısmında uygun bir yere konulacaktır. Bu uygulama mümkün olmadığı takdirde, ayakkabıların naylon bir poşete konularak camiye girilmesi hususunda, cemaat aydınlatılacaktır.

(19) Müftülüklerce, camilerde imkânlar ölçüsünde gerekli güvenlik tedbirleri alınması sağlanacaktır. Bu cümleden olmak üzere;

a) Camilerde ayakkabı hırsızlığı ile tarihî ve antik değeri hâiz eşyaların korunabilmesi ve hırsızlık olaylarının önlenmesi için, emniyet müdürlükleri ile iş birliği yapılarak, mahallî imkânlar çerçevesinde, başta tarihî ve büyük camiler olmak üzere, uygun ve ihtiyaç görülen camilerin içine ve dışına güvenlik kameraları yerleştirilmesi uygun olacaktır.

b) Camilerin uygun mahallerine yangın söndürme tüpleri konulacak ve yıllık bakımları yaptırılacaktır.

c) Camilerin uygun mahallerine ilk yardım çantası konulacak, çantanın içinde bulunması gereken malzeme ve ilaçlar bitince veya kullanım süreleri dolunca yenileri alınacaktır.

ç) Cami girişlerinde herkesin görebileceği bir yere, göze hoş gelecek ve herkes tarafından rahatlıkla okunabilecek bir şekilde, **“Lütfen cami içinde bulunduğunuz sürece cep telefonunuzu kapatınız.”** yazılı ikaz levhaları asılacaktır.

(20) Camiye gelen vatandaşların dinî konularda aydınlatılmasında önemli bir fonksiyona sahip olan cami girişlerindeki ilan panolarına, haftanın gündemi ile ilgili âyet-i kerime ve hadis-i şeriflerin Türkçe anlamları ile diğer metinler Türkçe imlâ kurallarına uygun olarak düzgün şekilde yazılacaktır.

(21) Cuma, teravih, bayram, cenaze ve şehit cenaze namazları öncesinde, ses cihazları kontrol edilerek iyi çalışması sağlanacaktır. Seslendirme cihazlarının bakımları periyodik olarak yapılacak, kullanma süresi dolan cihazlar yenilenecek, kullanma teknikleri görevlilerle diğer ilgililer tarafından bilinecektir.

(22) İbadet sırasında ses nakli için tedbir alınması gereken zamanlarda veya elektrik kesintisi olduğunda, imamın tekbir sesinin duyulabilmesi için camilerin belirli yerlerine tekbir alacak münadiler önceden görevlendirilecektir.

(23) Cemaat cami dışına taşıdığı zaman üzerinde namaz kılınacak halı, kilim, seccade vb. sergilerin temiz olarak vatandaşlarımızın hizmetine sunulmasına özen gösterilecektir.

(24) Selâtin ve merkezî camilere elektrik kesintilerinde kullanılmak üzere mahallî imkânlarla jeneratör alınarak, uygun bir yere konulacaktır.

(25) Cami içinde ibadet edenlerin huzur ve huşûunu bozacak levha, zilli saat ve üzerinde ticarî reklam amblemi olan levha vb. şeyler bulundurulmayacak ve sadeliğe özen gösterilecektir.

(26) Müftülükler camilerin abdest alma yeri, şadırvan ve tuvaletlerinin temiz tutulması için gerekli tedbirleri alacaklardır. Tuvalet temizliklerinde deterjan kullanılacaktır.

(27) Camilerde kadın ve engellilerin kullanabileceği tuvaletler yaptırılacak ve bunların abdest almalarına imkân sağlayacak özel bölümler ihdas edilecektir.

(28) Tuvaletlerin namaz vakitlerinde (özellikle yatsı namazlarında) açık tutulması sağlanacaktır.

(29) Müftü, vaiz ve imam-hatipler; abdest alma yeri, şadırvan ve tuvaletlerin temiz tutulması, abdest alırken oturakların ıslatılmaması, ıslak ayakla ve çorapsız olarak halılara basılmaması konusunda usûlüne uygun tarzda vatandaşlarımızı bilgilendirecekler, tuvaletlerde sigara içilmemesi, tuvalet ve lavabolara sigara izmariti ve kağıt atılmaması, tuvaletlerin kullanılmasında sağlık ve hijyenik şartlara uygun olarak temizliğe riayet edilmesi, tuvalet kullanımı sonucunda ellerin sabunlu suyla yıkanması hususlarında vatandaşlarımızı sık sık uyuracaklardır.

Camilerin ibadete açılış ve kapanış saatlerinin belirlenmesi

MADDE 18- (1) Birden fazla imam-hatibi veya müezzin-kayyımı bulunan merkezî camiler, (yatsı ile sabah arası hariç) her zaman açık tutulacak, diğer camiler ezândan en az yirmi dakika önce, mahallî ihtiyaçların ve özel günlerin gerektirdiği durumlarda daha erken; cuma, bayram ve teravih namazlarında ise en az bir saat önce açılacak; teberrukat eşyasının korunması ve güvenliğin sağlanması için, içeride herhangi bir kişinin kalıp kalmadığı kontrol edilerek yatsı namazı kılındıktan sonra kapatılacaktır.

(2) Resmî görevlisi bulunan camiler, görevliler tarafından açılıp kapatılacak, bu görev sorumsuz kimselere yaptırılmayacaktır. Özellikle cemaatle namaz kılmak isteyen kadınlar için de camilerde özel bölümler hazırlanarak açık tutulacaktır.

(3) Cuma, teravih ve bayram namazlarından önce ilgili müftülükçe vaaz planlanmadığı durumlarda, cami görevlileri tarafından namaz vakti girinceye kadar Kur'ân-ı Kerîm okunacaktır. Ezân başlayınca okuma bitirilecek ve cemaatin ezânı dinlemesine fırsat tanınacaktır.

Ezân ve salâ ile ilgili hizmetler

MADDE 20- (1) Ezânlar, her yöre için Diyanet Takviminde gösterilen vakitlere göre ezân vakitleri geldiği zaman, merkezî ezân sistemi kurulu olan illerde nöbetçi görevli, diğer camilerde ise görevliler tarafından usûl ve adabına uygun olarak okunacaktır. Merkezî sistemde teknik arıza, elektrik kesilmesi ve benzeri durumlar olduğu takdirde, ezânlar mahallî olarak her görevli tarafından okunacaktır.

(2) Sabah ezânlarının camilerde gayr-i muayyen vakitlerde okunduğu, bazı camilerde ise sabah namazı kılındıktan sonra, aynı yerde bir başka camide ezânın henüz okunduğu, bunun da sabah namazının vakti konusunda vatandaşlarımızın zihinlerinde istifhamlar oluşmasına neden olduğu görülmektedir. Bu durumu, görevin tam bir disiplin anlayışı içinde yürütülmesi ilkesi ile bağdaştırmak mümkün değildir. Bu sebeple, sabah ezânı, Ramazan Ayında Diyanet Takviminde gösterilen "İmsak Vakti"nde, diğer aylarda ise güneşin doğmasından tam bir saat önce aynı anda okunacaktır.

(3) Ramazan Aylarında akşam vakitlerinde de ezân mutlaka okunacak ve akşam namazı kıldırılacaktır.

(4) Ramazan Aylarında bölgelerin özel şartları dikkate alınarak, iş yerlerinde çalışanların yatsı ve teravih namazlarına yetişebilmeleri için yatsı namazı vaktinde ayarlama yapılabilecek ve yatsı ezânı buna göre okutulabilecektir.

(5) Cenaze için salâ verilmesi dinî bir vecibe değildir. Cenaze namazının belirli bir vakti de yoktur. Cenazenin techiz ve tekfini (yıkınması ve kefenlenmesi gibi işler) tamamlandığında, bekletilmeden namazının kılınıp hemen defnedilmesi, uygun olmalıdır. Böyle yapıldığı, yani beş vakit namazdan her hangi birinin vakti beklenmeden cenaze hazır olunca cenaze namazı kılınacağına halka duyurulması için, bazı yerleşim merkezlerinde salâ verilmeye başlandığı ve zamanla bu uygulamanın âdet halini aldığı bilinmektedir. Günümüzde cenaze namazları, genellikle vakit namazlarını müteakiben kılınmakta olduğundan, ayrıca salâ verilmesine gerek olmamakla beraber, dinen sakıncalı görülmeyen bu âdet bazı yerlerde halen devam etmektedir. Cenaze için salâ verildikten sonra ölenin kim olduğunun da minareden duyurulması âdet olan bölgelerde, vefat edenin ve memleketinin söylenilmesiyle yetinilmesinde bir mahzur görülmemektedir. Ancak, bazı cenazeler için uzun veya kısa övücü sözler de ilave edilerek yurttaşlar arasında ayırım yapılması uygun değildir. Bu itibarla;

a) Cenaze için salâ verildikten sonra ölen kişinin kimliğinin duyurulmasının âdet olduğu yerlerde, vefat edenin adı, soyadı ve memleketinin söylenmesi ile yetinilecek, övgü amacıyla da olsa vatandaşlar arasında ekonomik ve sosyal yönden bir ayırım yapıldığını çağrıştıracak sözler kullanılmayacaktır.

b) Ölüm nedeniyle, yalnızca ilgili mahalle camisinden salâ verilecek, özellikle yaşlılar, hastalar ve çocukların rahatsız olabilecekleri dikkate alınarak salâ için müftülüklerce mahallî şartlar dikkate alınarak sabahları çok erken olmayan makul bir saat belirlenecektir.

Cami ve mescitlerde itikaf

MADDE 26- (1) Zaman zaman yolda kalanların veya evi-barkı olmayanların cami ve mescitlerde konaklamak için cami görevlilerine ısrar ettikleri, talepleri yerine getirilmeyince uygunsuz söz ve davranışlarda buldukları yönünde şikayetler alınmakta, hatta ısrarlara dayanamayıp camide konaklamalarına izin veren görevlilerimizin soruşturma geçirdikleri bilinmektedir. Kutsal ibadet mekânı olan camilerin yönetimi Başkanlığımıza verilmiştir. Bu itibarla;

a) Herhangi bir gerekçe ile camilerde konaklamak isteyenlerin siyasî, terör, asayiş ve cami güvenliği yönlerinden çok ciddi riskler taşıyacağı göz önünde bulundurularak, camilerde konaklamalarına kesinlikle izin verilmeyecektir.

b) Ramazan aylarında cami cemaatinden itikafa girmek isteyenlerin bulunması halinde, durum, cami görevlileri tarafından müftülüklere yazılı olarak bildirilecek, gerekli araştırma ve değerlendirmenin yapılmasından sonra uygun görülmesi durumunda bu kişilere mülkî âmirin onayı ile izin verilebilecektir.

Kadınların cami hizmetlerinden yararlanmaları

MADDE 29- (1) Kadınların cami hizmetlerinden daha çok, sağlıklı ve yeterli seviyede yararlanmalarını temin etmek için;

a) Kadınların cuma, bayram, teravih ve vakit namazlarını kılabilmeleri için yeterli ölçüde yer ayrılacaktır.

b) Camilerin açık olduğu saatlerde bu konuda cami görevlileri gerekli rehberliği yapacaklardır.

c) Mahallî imkânlar kullanılarak, cami dernek ve vakıfları ile işbirliği yapılarak camilerde kadınlar için tuvalet ve abdest alma yerleri hazırlanacaktır.

ÇALIŞMA YÖNERGESİ

İmam-Hatip

Madde 107- İmam-hatiplerin görevleri şunlardır:

- a) Camilerde vakit namazları ile cuma, bayram, teravih ve cenaze namazlarını kıldırmak,
- b) Cuma ve bayram hutbelerini, zamanında ve usulüne uygun olarak okumak,
- c) Cami içinde, müftülükçe yapılacak programa göre cemaati dini konularda aydınlatmak,
- d) İsteyen vatandaşlara müftülüğün izni ile camilerde veya uygun görülecek yerlerde Kur'an-ı Kerim okumayı öğretmek ve dini bilgiler vermek; yaz Kur'an kursları ile ilgili olarak verilen görevleri yapmak,
- e) Cami dersleri uygulaması yapılan camilerde, bu uygulama için gereken tedbirleri almak,
- f) İhtiyaca göre, vakit namazlarından önce veya sonra Kur'an-ı Kerim okumak,
- g) Müftülükçe yapılacak programa göre mukabele okumak, gerektiğinde dini gün ve gecelerde düzenlenecek programlarda görev almak,
- h) Medeni Kanuna göre akdedilen nikahtan sonra olmak üzere isteyenlere evlenmenin dinî merasimini icra etmek,
- i) Vakit namazlarından en az yirmi dakika, cuma namazlarından en az bir saat önce camide bulunmak, gerekli hazırlıkları yapmak ve ezan okunmadan önce yerini almak,

- j) Teberrükat eşyasının bakımını ve korunmasını sağlamak,
- k) (**Değişik: 17/04/2006 tarihli ve 27 sayılı onay**) Cami ve çevresinin temizliğini sağlamak ve bunun için gerekli tedbirleri almak; şadırvan, abdest alma yeri ve tuvalet gibi yerlerin temizliğinin vakıf, dernek, köy tüzel kişiliği, belediye veya ilgililer tarafından yapılmasına sağlamak,
- l) Belediye cenaze teşkilatı bulunmayan yerlerde cenaze teşhiz ve tekfin işlerini yapmak,
- m) Cami içinde ve avlusunda izinsiz yardım toplanmasını engelleyici tedbirleri almak,
- n) Cami ziyaretlerinin İslâm adabına ve caminin emniyetine uygun bir şekilde yapılmasını sağlamak; camilerin avlu ve müştemilatında islami kurallara uymayan ibadetin huzurunu ihlal eden her türlü davranışı, satıcılık, dilencilik gibi cemaatı rahatsız edici faaliyetleri ve görüntü, ses ve çevre kirliliğini önlemek için gerekli tedbirleri almak,
- o) Görevli bulunduğu caminin yönetiminden sorumlu olmak, gideremediği noksanlıkları müftülüğe bildirmek,
- p) Müezzinin bulunmadığı zamanlarda müezzinin görevlerini de yapmak,
- r) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.
- 442 sayılı Köy Kanununun 23 üncü maddesi gereğince Köy İhtiyar Meclisinin tabii üyesi olan köy imam hatipleri bu Yönerge ile tespit edilen görevlerine ek olarak köy ihtiyar meclisi üyeliği görevlerini de yaparlar.

Müezzin-Kayım

Madde 108- Müezzin-kayımların görevleri şunlardır:

- a) Camiyi müftülükçe tespit edilecek zamanlarda ibadete açmak ve kapatmak,
- b) Namaz vakitlerinde, vakit cetveline göre ezan okumak,
- c) Vakit namazları ile cuma, bayram, teravîh ve cenaze namazlarında ibadetin gerektirdiği her türlü müezzinlik hizmetlerini yapmak, gereken hallerde tekbir almak ve salâ vermek,
- d) Camide huzur içinde ibadet yapılabilmesi için müftülük veya cami imam-hatibi tarafından yapılan düzenlemelerden, müezzin-kayımlarca yerine getirilmesi gerekli görülen işleri yapmak,
- e) Camilerdeki ses cihazları ile diğer teknik araç ve gereçlerin bakımını, korunmasını ve çalışır durumda bulundurulmasını sağlamak,
- f) Cami minaresi ve ses cihazının ibadet maksadı dışında kullanılmasına engel olmak,
- g) Ehil olmayan kimseler ezan okutmamak, müezzinlik yaptırmamak,
- h) (**Değişik: 17/04/2006 tarihli ve 27 sayılı onay**) Cami ve çevresinin bakım ve temizliğini yapmak, camideki teberrükât eşyasının günlük, haftalık ve genel temizliğini yapmak, bunları korumak, tertipli ve düzenli bulunmasını sağlamak; şadırvan, abdest alma yeri ve tuvalet gibi yerlerin temizliğinin vakıf, dernek, köy tüzel kişiliği, belediye veya ilgililer tarafından yapılmasını sağlamak,
- ı) İsteyen vatandaşlara Kur'an-ı Kerim okumayı öğretmek ve dini bilgiler vermek konusunda imam-hatibe yardımcı olmak,
- j) Müftülükçe yapılacak program gereğince mukabele okumak, gerektiğinde dini gün ve gecelerde düzenlenecek programlarda görev almak,
- k) Medenî Kanuna göre akdedilen nikahtan sonra olmak üzere isteyenlere evlenmenin dini merasimini icra etmek,
- l) Cami ziyaretlerinin İslâm adabına ve caminin emniyetine uygun bir şekilde yapılmasını sağlamak; camilerin avlu ve müştemilatında islami kurallara uymayan ibadetin huzurunu ihlal eden her türlü davranışı, satıcılık, dilencilik gibi cemaatı rahatsız edici faaliyetleri ve görüntü, ses ve çevre kirliliğini önlemek için gerekli tedbirleri almak,
- m) İmam-hatibin bulunmadığı zamanlarda imam-hatiplik görevlerini de yapmak,
- n) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Din Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Sayı :B.02.1.DİB.0.12.00.01/201-02-1208

18/07/2008

Konu :Ramazan Hizmetleri

..... **VALİLİĞİNE**
(İl Müftülüğü)

2008 yılı Ramazan ayına yaklaşmış bulunuyoruz. 31 Ağustos 2008 Pazar günü ilk teravih namazı kılınacak, 1 Eylül 2008 Pazartesi günü de oruca başlanacaktır.

Ramazan, kardeşlik ve sevgi bağlarının güçlendiği, ruhlarımızın uyarıcı telkin ve öğütlere her zamankinden daha çok açık olduğu, manevi duygularımızın canlılık kazandığı, birlik ve beraberliğimizin daha da güçlendiği mübarek bir aydır.

Halkımızın, bu mübarek günlerin feyiz ve bereketinden yeteri kadar yararlanmalarını temin etmek amacıyla, aşağıdaki hususların görevlilerimize duyurulmasında yarar görülmüştür:

A- İRŞAT HİZMETLERİ:

1- İl ve ilçe müftülüklerimizce, toplumun din konusunda aydınlatılmasına yönelik olarak aylık bir planlama ile Ramazan'a mahsus özel vaaz ve irşat programı hazırlanacak ve bu programın Ramazan ayı başlamadan en az iki hafta önce Vaaz Kayıt Programına işlenerek Başkanlığımıza gönderilmesi sağlanacaktır.

2- Müftülüklerimizce uygun görülecek merkezi konumdaki bazı camiler, merkezi vaaz sisteminden ayrılacak, İlahiyat Fakülteleri öğretim üyeleri, Eğitim Merkezleri öğretmenleri, İmam-Hatip Liseleri Meslek Dersleri öğretmenleri ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi öğretmenleri, emekli müftü, vaiz ve liyakat sahibi imam-hatiplerin bu camilerde; halen görevde olup vaaz etme ehliyet ve liyakatine sahip olan imam-hatiplerin ise kendi camilerinde vaaz etmeleri sağlanacak, müftülerimiz bu çerçevede ilgililerle bizzat görüşerek hizmete katkı sağlamları yönünde teşvik edeceklerdir.

3- Vaazlar zamanında başlayıp ezan vaktinde bitirilecektir. Konu müftülüklerimizce özel olarak takip edilecek ve ilgililer bu hususta tekrar uyarılacaktır.

B- MAHALLİ RADYO VE TELEVİZYONLAR:

1- Mahalli radyo ve TV'lerde irşat programları düzenlenmesi yönünde girişimlerde bulunulacak, bu imkândan en iyi şekilde yararlanmaya çalışılacaktır.

2- Ulusal yayın yapan radyo ve televizyonlarda, bayram mesajları sadece Diyanet İşleri Başkanı veya vekili tarafından verileceğinden ayrıca mesaj yayınlama cihetine gidilmeyecektir.

C- CAMİLERDE ALINACAK TEDBİRLER:

1- Ramazan öncesinde camilerin, şadırvan ve tuvaletlerinin temizliği yapılacak, elektrik ve ısıtma tesisatı ile ses cihazları elden geçirilecek, merkezi sistemlerde sesin rahatça dinlenebilecek kalitede olması sağlanacaktır. Ayrıca, camilerin havalandırılmasına ve klimaların cemaati rahatsız etmeyecek şekilde çalıştırılmasına özen gösterilecektir.

Din Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı :B.02.1.DİB.0.12.00.01/201-02-1208
Konu :Ramazan Hizmetleri

18/07/2008

3- Camilerdeki vaaz, irşat ve mukabele programları, cemaatin dikkatini çekecek ve takibini temin edecek şekilde her gün özel bir panoya yazılarak ilan edilecek, özel programlar toplumun her kesimine çeşitli yollarla duyurulacaktır.

4- Ramazan boyunca görevlisi bulunmayan veya ibadete açıldığı halde kadro tahsis edilememiş camilerde “Diyanet İşleri Başkanlığına Yönetimi Devredilen Cami ve Mescitlerde Görev Yapanların Mesleki Ehliyetlerinin Tespitine Dair Yönetmelik” hükümleri uyarınca tedbir alınacak, din hizmetlerinin emekli personelimiz veya imam hatiplik yeterlilik belgesi almış olanlara öncelik vermek kaydıyla ehil kişiler marifetiyle yürütülmesi sağlanacak, imkânlar ölçüsünde hiçbir cami görevlisiz bırakılmayacaktır.

5- Camilerde bayanlara mahsus mekânların daha geniş, aydınlık ve sağlıklı olması yönünde çalışmalar yapılarak bu hususta herhangi olumsuz bir durumla karşılaşılmasında için çaba gösterilecek ve bayanların camilere devam etmesi teşvik edilecektir.

6- Çocukların camiye ve cemaate katılmaları teşvik edilerek, yaşının gereği davranışlar sergileyen, camide dikkati dağıtan çocuklara karşı kırıncı ve küstürücü tavır yerine, onları camiye ısındıracak, sevdirecek ve camiden koparmayacak tarzda yumuşak, sevecen, hoş görülü ve tatlı bir yaklaşım sergilenerek camilere olan ilgi ve sevgilerinin devamı ve pekiştirilmesi, özellikle Kadir Gecesi ve Bayram Namazına katılımlarının teşvik edilmesi hedeflenecektir.

7- Engelli vatandaşlarımızın ibadet için gelebilecekleri camiler önceden belirlenip ilan edilecek ve cemaate katılmalarını kolaylaştırmak için cami içinde ve dışında gerekli tedbirler alınacaktır.

8- Ramazan ayında cami cemaatinden itikâfa girmek isteyenlerin bulunması halinde, durum, cami görevlileri tarafından müftülöklere yazılı olarak bildirilecek, gerekli araştırma ve değerlendirmenin yapılmasından sonra, uygun görülmesi durumunda, bu kişilere, gerekli tedbir alındıktan sonra mülki amirin onayı ile izin verilebilecektir.

D- SOSYAL FAALİYETLER:

1- Ramazan boyunca müftü, vaiz ve diğer görevlilerimizce, hastane, hapishane, çocuk ıslahevi ve çocuk yuvası gibi yerler ziyaret edilecek, ihtiyaç sahibi öksüz, yetim, hasta, yaşlı ve fakir kimselerle ilgilenilecek, maddi durumu iyi olan vatandaşlarımızın gösterişli iftar davetleri vermek yerine, halkla bütünleşmeyi sağlayan, ihtiyaç sahiplerinin iştirak ettiği iftarlara yönelmeleri yönünde öncülük yapılacaktır.

2- Müftülüklerimizce imkânlar ölçüsünde iftar davetleri verilecek, bu davetlerin itibar kaybına sebep olabilecek tarzda olmamasına dikkat edilecek, davetlere mahalli idareciler, emekli personelimiz, muhtarlar, cami dernek yöneticileri, mahallin muhtaç sakinleri, TDV yurtlarındaki öğrenciler ile Başkanlığımız ve TDV hizmetlerine destek veren hayırsever vatandaşlarımızın davet edilmelerine öncelik verilecektir.

3-19 Eylül Gaziler Günü'nde Başkanlıkça gönderilen talimattaki hizmetler yerine getirilecektir.

Din Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyamet İşleri Başkanlığı

Sayı :B.02.1.DİB.0.12.00.01/201-02-1208

18/07/2008

Konu :Ramazan Hizmetleri

E- DİKKAT EDİLECEK DİĞER HUSUSLAR:

- 1- Yardım toplama faaliyetlerinde 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu ve Yardım Toplama Yönetmeliğinde belirtilen esaslar ile Başkanlığımızca tespit edilen usullere uyulacaktır.
- 2- Ramazan boyunca cami görevlilerinin görevlerinin başında bulunması sağlanacak, zaruri haller dışında hiç bir cami görevlisine bu ayda izin verilmeyecektir.
- 3- İmam-hatipler namazlarda ta'dil-i erkâna mutlaka riayet edeceklerdir.
- 4-İmkanlar ölçüsünde bazı camilerde hatm-i şerifle teravih namazı kıldırılması hususunda gayret sarf edilecek ve hatimle teravih namazı kılınacak camilerin önceden cemaate duyurulması sağlanacaktır.
- 5- Sabah ezanları Diyanet Takvimi'nde gösterilen imsak vaktinde ve her camide aynı anda okunacaktır.
- 6- Gerekli güvenlik tedbirleri alınmak suretiyle, illerde ihtiyaca göre belirlenecek sayıda cami, ilçelerde ise en az bir cami Kadir gecesini sabah namazına kadar ibadet etmek isteyenlere hizmet için açık bulundurulabilecektir.
- 7-Bu talimat çerçevesinde yapılan hizmetlerle ilgili sayısal bilgileri de içeren Ramazan ayı faaliyet raporu hazırlanarak 28 Kasım 2008 Cuma günü mesai bitimine kadar Başkanlığımıza gönderilecektir.

Bu vesile ile bütün din görevlilerimizin ve aziz milletimizin mübarek Ramazan ayını ve bayramlarını tebrik eder; bu ayın milletimiz, vatanımız, İslam alemi ile bütün insanlık için hayırlara vesile olmasını Yüce Allah'tan niyaz eder, yukarıdaki hususlara gereken hassasiyetin gösterilmesini önemle rica ederim.

Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU
Diyamet İşleri Başkanı

Dağıtım:

Gereği:

81 İl Valiliğine (İl Müftülüğü)
Eğitim Merkezi Müdürlüklerine
Din Hizmetleri Müşavirlik ve Ataşeliklerine

Bilgi :

Din İşl.Yük.Krl.Başkanlığına
Başkan Yardımcılarına
Merkez Birimlerine

Not: Bu yazı il müftülüklerince ilçe müftülüklerine ulaştırılacaktır.

Sadaka-i Fıtır Miktarı

Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı tarafından 2008 yılı için en düşük sadaka-i fıtır miktarı 6.00 (Altı YTL) olarak belirlenmiştir.

İftar Duası

Allah'ım! Senin rızan için oruç tuttum. Sana inandım, sana güvendim, senin verdiğin rızıkla iftar ettim. Yarınki oruca niyet ettim. Benim geçmiş ve gelecek günahlarımı affet Allah'ım.